

Tato práce se zabývá z několika perspektiv poměrem státu a náboženství jako sociálních fenoménů.

Nejprve zkoumá společné dějiny států a náboženství, popisuje zásadní roli náboženství ve starověkých státech a poté se soustředí na vznik křesťanství a jeho rozšíření v římské říši, jeho roli po jejím pádu při ustavování nového společensko-státního uspořádání Evropy. Popisuje boj o nadvládu mezi světskou a církevní mocí a uzavírá, že oba fenomény mají odlišnou podstatu a proto není možné, aby

jeden převážil nad druhým. Středověké církve neuspěly ve snaze vykonávat světskou moc nadřízenou státům, totalitní státy dvacátého století selhaly při pokusu náboženství zničit ve prospěch ateistických ideologií.

Dále se práce zabývá mezinárodněprávním zakotvením náboženské svobody a sleduje proměnu v chápání její povahy: od sféry, do níž by stát neměl vůbec zasahovat až po oblast, v níž je právní reglementace nezbytná. To je zapříčiněno rozvojem ideje lidských práv, směrem od negativních vymezení svobod k pozitivním právům. Právní úprava je také nutná, aby zajistila pokud možno bezkonfliktní existenci

mnohonáboženské a multikulturní společnosti.

Poté práce popisuje úpravy náboženské svobody vybraných evropských států. Vychází z jejich rozdělení do tří základních modelů: úpravy odlukové, kooperační a státně-církevní. Věnuje se i kritice tohoto rozdělení a uzavírá, že kritika je oprávněná a problematika si zaslouží důkladnější vědecké zkoumání, při němž bude nejen širě zkoumán právní řád jednotlivých států, ale budou využity i poznatky z dalších vědních disciplín jako je sociologie a teologie.

Ve dvou závěrečných kapitolách pak práce zkoumá úpravu náboženské svobody v České republice. Nejprve se věnuje jejímu zakotvení na ústavní úrovni, zejména v samotné Ústavě a zejména v Listině základních práv a svobod. Poté popisuje, jak je obsah náboženské svobody a výkon práv z ní plynoucích reglementován na úrovni podústavní, věnuje se vybraným otázkám střetávání světské moci a náboženství a

současnému modelu financování církví a návrhu na majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi. Uzavírá, že Česká republika je laickým státem, který dostatečně zabezpečuje náboženskou svobodu a chrání výkon práv z ní plynoucích, přesto je však potřeba legislativně vyřešit některé akutní problémy.

Závěrem práce je zjištění, že laická podoba státu je možnou odpovědí na některé výzvy plynoucí ze současných společenských změn, jakými jsou vznik multikulturalismu a nutnost zajištění koexistence řady náboženství v jednom státě, nejde však o všelék. Aby byl zajištěn harmonický rozvoj společnosti, je nutno pozorně sledovat změny, ke kterým v

ní dochází, a podle toho upravit příslušnou legislativu.